

ZVEZNI AGENTI SO ARETIRALI 2 SABOTAŽNIKA

Nemca sta se izkrcala v Zed. državah s submarina; sta bila založena z denarjem in dinamitom

NEW YORK, 2. januarja. — J. Edgar Hoover, načelnik zvezne tajne policije, je odkril, da sta bila aretirana dva nemška tajna agenta, ki sta bila izveščana v nemških šolah za špijonažo in sabotažo v Zed. državah.

Oba sta se izkrcala v Zed. državah z nemške podmornice, ki ju je prinesla preko oceana in sta bila dobro založena z denarjem, dinamitom in načrti za vršitev špijonaže in sabotaže.

Aretirana moška sta William Curtis Colepaugh, star 26 let, ameriški državljani, ki je nekaj časa služil v ameriški mornarici, in pa Erich Gimpel, nemški državljani. Oba sta se izkrcala z pomočjo čolna iz kavčuka pri Point Hancock v Franchman's Bay v državi Maine, in sicer 29. novembra.

Hoover je odkril, da sta bila moška separatno aretirana v New Yorku tekom zadnjih dni, potem ko sta sestavila s seboj prinešenih kosov aparat za kratkovalno radijsko oddajo in potem ko se ju je videlo, ko sta prisluškovala pogovoru ameriških vojakov v točilnicah raznih prvovrstnih hotelov v Bostonu in New Yorku, kjer sta bila nastanjena.

Hoover je tudi odkril, da sta bila nedavno na severozapadu najdena dva zapuščena japonska balona, kar dokazuje, da imajo Nemci in Japonci načrt za obširno špijonažo in sabotažo v Zed. državah, in da bodo stori-li odslej naprej vse, kar je v njih moči, da zavirajo ameriški vojni napor.

Nov grob MILAN LUKIČ

Na svojem domu je umrl Milan Lukič, star 53 let, rodom Hrvat, stanujoč na 1371 E. 39 St. Doma je bil iz sela Rastavas na Hrvaškem. Tukaj zapušča soprogo Milko. Pogreb se bo vršil v petek ob 9. uri zjutraj iz A. Grdina in sivek pogrebnega zavoda v cerkvi sv. Pavla na E. 40 St. in nato na Calvary pokopališče.

KROZEK ŠT. 1 PROG. SLOV.

Redna mesečna seja Progrevnih Slovencev, krozek št. 1 se bo vršila v četrtek dne 4. januarja, ob 8. uri zvečer v sobi št. 3 Slovenskega delavskega doma. Seje se bodo odslej vršile vsak prvi četrtek v mesecu. — Nadzorni odbor se prosi, da pride ob 7. uri. Asement se ne bo pobiralo po seji in članice so prošene, da ga plačajo pravočasno.

NOVE BANČNE URE

North American banka nanašanja, da bo glavna banka na 6131 St. Clair Ave., in podružnica na 15619 Waterloo Rd., odselej odprta vsak petek od 9:30 ure dopoldne do 2:30 ure popoldne, ter zopet od 6. do 8. ure zvečer. Do sedaj je bila banka ob petkih odprta od 9:30 ure zjutraj do 8. ure zvečer.

Nacijski fanatiki so poklali 100 civilistov v malem belgijskem mestu

STAVELOT, Belgija, 1. januarja. (Zakasnjeno) — Armadni častniki poročajo, da so nacijske elite SS čete brez vsakega vzroka ali izzivanja poklale v tem malem belgijskem mestu najmanj 100 civilistov. Masaker je bil izvršen tekom prvih dni po nedavnem nemškem vdoru v belgijsko ozemlje.

Nacijski vojaki so delali po naročilu svojih častnikov in delali niso nobene razlike med moškimi, ženskami in otroci. Žrtve so bile pretepane do smrti, ustreljene ali pa so zgorele, ko so nacijski fanatiki zažgali njih domove.

„Positivno so nam znani slučaji 63 belgijskih civilistov v Stavelotu, ki so bili hladnokrvno ubiti,“ je izjavil stotnik Melvin H. Handville, ki je preiskal nemška grozodejstva v tem kraju. „Imamo pa potrjena po-

Tožba proti kabelskim korporacijam umaknjena; vlada dobila nazaj 100 mil.

NEW YORK, 30. decembra. — Zvezni sodnik Henry W. Goddard je včeraj odpustil civilno tožbo zvezne vlade proti General Electric Co. in devetim drugim korporacijam, ki so bile obtožene, da so na podlagi tajnega dogovora računale pretirane cene za kabel, ki ga je vlada naročila za mornarico.

Zvezni pravdnik McGohey je

Gibanje za svobodno Avstrijo; srd proti nacijem

LONDON, 22. decembra (O. N.A.) — Iz londonskih krogov takozvanih svobodnih Avstrijcev, ki so v opoziciji proti aneksiji Avstrije v Nemčijo, prihajajo vesti, da si prizadevajo Avstrijci doma in v tujini ustvariti narodno - osvobodilni pokret za Avstrijo. Vse avstrijske stranke, ki niso naklonjene nacistom, si žele ustvariti enotno fronto, ki bi jim omogočala skupen nastop napram zavezniškim, čim bodo osvobodili deželo.

Opazovalci, ki dobro poznajo razmere, so prepričani, da bo ustanovljen narodno - osvobodilni pokret na istih osnovah kot v Italiji, ter da bodo zastopane vse proti - nacistične demokratične stranke. Trenotno so komunisti baje še proti tej organizaciji, ker so prepričani, da bodo mogli igrati vidično vlogo.

Nižja duhovščina je z ljudstvom

Vse avstrijske proti-nacistične stranke so dale svojim pristajam nalog, da morajo sodelovati z Rdečo armado. Podtalno gibanje v Avstriji je pod vodstvom popolnoma novih ljudi, ki delujejo vsi na svojo lastno pest, četudi obstojajo med njimi površne zveze. Veliko številno nižjega duhovništva je ba-je vdeleženi v podtalnem gibanju, kljub temu da njihovi škofje večinoma sodelujejo z nacisti.

V splošnem zavezniški krogi dvomijo, da bi moglo uspeli tem

ročila o sličnih umorih v drugih sektorjih.”

Poleg masakra civilistov so Nemci masakrirali po vdoru v Belgijo najmanj 150 ameriških vojakov, ki so padli v njihove roke kot ujetniki.

Grozodejstva nad civilisti v Stavelotu so temeljito dokumentirana in dognana od armadnih častnikov, ki so osebnogovorili z ljudmi, ki so ostali živi, in pa na podlagi izjav, katere so podali ujeti Nemci, ki so priznali vlogo, ki so jo sami igrali pri masakru.

Najbolj grozen je bil slučaj 20 do 25 belgijskih moških, žensk in otrok, katere so inženirji prve Hitlerjeve oklopne divizije zaprli v neko leseno barako, potem pa so barako zažgali, da bi zakrili svoj zločin. Trupla so bila tako sežgana, da jih je bilo mogoče identificirati samo 10 do 12.

NOVI URADNIKI

“Jutranja zvezda” št. 137 ABZ
Uradnice društva “Jutranja zvezda” št. 137 A.B.Z. za leto 1945 so: Predsednica Genovefa Zupan, podpredsednica Frances Brancelj, tajnica-blagajničarka Dorothy Strniša, 6505 Bonna Ave., EN. 6254, zapisničarica Julia Brezovar, rediteljica Paula Levstek, Paulina Durjava in Mary Bradač, zastopnici za Združena društva fare sv. Vida Frances Brancelj in Mary Mahne, za Slov. nar. dom in Klub društev Mary Bradač; društveni zadržniki so vsi slovenski zdravniki v Clevelandu. Društvene seje se vršijo vsak tretji četrtek v novi šoli sv. Vida, soba št. 6, prvo nadstropje, ob 7:30 uri zvečer.

podtalni skupinam, da se zedinijo brez učinkovite zavezniške podpore.

NAČRT ZA PREHODNO DOBO

Glede zavezniških okupacijskih oblasti, je znano tukajšnjim Avstrijcem naslednje: Velešile — bodisi vključno ali izključno Francije — bodo skupno upravljale Avstrijo v dobi prehoda, cilj te administracije pa bo:

1. Osigurati svobodo.
2. Gospodarska podpora.
3. Oblikovanje lokalne avstrijske organizacije, ki naj prevzame posle takrat, ko postane dežela zopet svobodna.

Vesti iz Avstrije trde, da je izkušnja zadnjih sedem let popolnoma izruvala iz ljudskih src vsako željo po “Anschlusu” in da Nemcev na Dunaju niso šknikdar tako strahovito sovražili kot zdaj.

KRALJ PRISTAL NA REGENTSKI SVET V JUGOSLAVIJI

LONDON, 3. januarja. — Diplomatski korespondentni list “Daily Mirror” je danes poročal, da je inel jugoslovanski kralj Peter dolgo posvetovanje z ministrskim predsednikom Churchillom in zunanjim ministrom Edenom, nakar je pristal, da se v Jugoslaviji vpostavi regentski svet.

Govori se, da bo vojaška starost znižana na 17 let

WASHINGTON. — V kongresnih krogih se je razširila govorica, da se brezhrupno pripravljajo koraki za znižanje vojaške starosti iz 18 na 17 let, z namenom, da se preskrbi za oborožene sile na tisoče dodatnih fantov.

Medtem ko je dvomljivo, da bodo zakonodajci odobrili tak načrt pa nikakor ni izključeno, da bo novemu kongresnemu zasedanju, ki se snide v teku prihodnjih dni, predložen načrt za znižanje vojaške starosti.

Nobena tajnost namreč ni, da imajo vojaški voditelji oči na 17-letnih fantih, ker po njihovi trditvi se iz moških med 17. in 25. letom da napraviti najboljše vojake.

Na gl. stanu za novačenje pa se trdi, da jim tam ni nič znanega o kakem takem načrtu.

Nekateri člani kongresa pravijo, da poslabšanje vojnega položaja v Evropi, ki ga je povzročila ofenziva maršala von Rüdtedta, utegne podaljšati vojno na kontinentu in da čaka Ameriko težak boj tudi na Daljnem vzhodu. To so očitvidno razlogi, vsled katerih se utegne kongres vprašati za znižanje vojaške starosti.

Ampak položaj bi se moral šezelo poslabšati, predno bo kongres pri volji pristati na tak načrt, sodijo opazovalci.

VAŽNA SEJA

V petek, ob 8. uri zvečer se bo v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., vršila zelo važna seja Centralnega odbora, sestojčega iz zastopnikov JPO, SS, SANSa in Progressivnih Slovencev. Prošeni so vsi zastopniki in zastopnice, da se je gotovo udeležijo.

Varujte čevlje, če nočete biti bos!

Urad OPA v Washingtonu je naznanil, da so zahtevne po čevljih in drugih usnjatih izdelkih za vojaške namene tako narastle, da rarijska znamka za čevlje, katere se je nameravalo uveljaviti s 1. majem, bo ostala takorekoč mrtva za nedoločeno čas. Uveljavljanje na najbrže šele enkrat tekom poletja.

To pomeni, da zagotovilo, ki je bilo svoj čas dano, da si bo lahko vsaka oseba med civilnim prebivalstvom nabavila vsaj dva para čevljev na leto, vsaj v tekočem letu ne bo izpolnjevano.

Uradniki OPA pa so direktno zagotovili, da se ne bo preklicalo sedaj veljavnih kuponov za čevlje, ki jih lastniki niso porabili.

Nemci nadaljujejo z izpadi na pozicije ameriških armad

Nemški masaker blizu Belgrada; 3,500 ubitih

LONDON, 2. januarja. — Svobodni jugoslovanski radio je snoči poročal, da se je v Bezaniji blizu Belgrada odkopalo 70 malih in dva velika grobova, v katerih je bilo najdenih 3,500 trupel jugoslovanskih patrijotov, katere so Nemci postrelili med marcem 1. 1943 in aprilom leta 1944.

Radijska oddaja poroča, da so nemški vojaki javno prodajali obleko ustreljenih žrtev.

Štorklja je bila na Novega leta dan jako zaposlena

Teta štorklja je bila v Clevelandu na Novega leta dan zaposlena kot sam hudir. Delala je “overtime” in pustila nič manj kot 51 otrok, med njimi tudi dva para dvojčkov.

Mrs. Margaret Renk iz 3007 Monroe Ave. je v Evangelical Deaconess bolnišnici porodila ob 4:30 zjutraj dve deklici, Mrs. Josephine Yurosko iz 20570 Ball Ave. pa je v St. Ann's Maternity bolnišnici porodila dva fantka. Materi in deteta se v obeh slučajih izbornu počutijo.

To je bil prvi porod za Mrs. Renk, katere mož je pri vojakih in se nahaja nekje v državi New York. Mrs. Yurosko, ki je rodila ob 7. uri zjutraj, je imela že prej dva otroka. Njen mož dela pri Thompson Aircraft Co.

Prvo dete, ki ga je prinesla teta štorklja na Novega leta dan, je bil sinček Mrs. Catherine Newkirk iz 2615 East Blvd., ki je bil rojen eno minuto po polnoči v Huron Road bolnišnici. Oče je zaposlen v vojni industriji kot delavec pri Pesco Products Co.

Kot izgleda, bo imel ženski spol letos prednost, kajti med 51 deteti, ki so bila rojena na Novega leta dan, je bilo nič manj kot 30 punček, fantkov pa samo 21.

KLJUB “LJUBLJANA”

Odborniki kluba “Ljubljana” za leto 1945 so: Predsednik George Nagode, podpredsednik Matt Intihar, tajnica Mary Yappel, 20351 Lindberg Ave., blagajnik Frank Segulin, zapisničarica Frances Globokar, nadzorni odbor: John Robich, Frank Derdich in Antonija Svetek, zastopnici za Klub društev Slovenskega društvenega doma Antonija Svetek in Mary Segulin, za podružnico št. 106 SANS Frances Zajec in Louise Derdich, godec Frank Gorjanc, stric Joseph Plevnik, teta Frances Rupert, maršal Louis Starman. Seje kluba se vršijo zadnji torek v mesecu ob 8. uri zvečer v mali dvorani Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

Fodprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonov in vojni-varčevalnih znamk!

NA ENI TOČKI SO PRODRLI DVE MILJI DALEČ; NACIJI SO NA UMIKU V BELGIJI

PARIZ, sredo, 3. januarja. — Nemške čete so danes delale izpade na skoro ducat točkah iz Saarbruckena do Rene proti pozicijam tretje in sedme armade. Ti izpadi, s katerimi se hoče očitvidno zmanjšati pritisk na nemške čete na drugih delih fronte, so na eni točki prodrli dve milji daleč, predno so bili ustavljeni.

Ampak nemški protinapadi niso bili na nobeni točki sposobni vprizoriti predora, kakršen se je maršalu Karlu von Rundstedtu posrečil v začetku nemške ofenzive v Belgiji.

Znamenja za umik na belgijski fronti

Na belgijski fronti se pojavljajo številna znamenja, da se nameravajo Nemci umakniti in proces umikanja se je na raznih točkah fronte že začel.

Jasno je, da Nemci ne morejo vzdržati pod silnimi udarci, katere jim zadaja zavezni-

SEZONSKA VOŠČILA IN APEL IZ MOSKVE

Moskva via Mackay Dec. 28, '44 Slov. am. nar. svet
3935 W. 26. St., Chicago, Ill.

Prisrčne čestitke in vse najboljše za srečno Novo leto in za uspeh vašega rodoljubnega dela. Vsemu svetu je znana in ponosen je na junaško borbo vaših bratov Slovencev v domovini. Ob tej odločilni uri borbe, ko Narodna osvobodilna vojska z ramo ob rami z Rdečo armado uspešno odganja sovražnika iz dežele, je vaša dolžnost prožiti roko in bratško pomoč vaši krvaveči rojstni domovini, vašim trepečim ljudem in da jim odpomorete naglo celiti globoke rane, ki jim jih je prizadel vsiljivec, in pri pomorete približati slavni dan zmage nad krutim in brezsrčnim sovražnikom.

DR. “BLEJSKO JEZERO”

Društvo Blejsko jezero št. 27 S. D. Z. je izvolilo sledeče uradnike: Predsednik George Panchur, podpredsednik Frank Fende, tajnica Mary Marn, 14410 Sylvia Ave., MU. 1495, blagajnik Vinko Starman, zapisničarica Jennie Potočnik, nadzorni odbor: James Kožel, predsednik, Frances Wolf in Frank Kunstel. Društvo ima svoje mesečne seje vsako tretjo nedeljo dopoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki.

REDNA SEJA

Jutri večer se vrši redna seja društva Napredne Slovencev št. 137 SNPJ, v navadnih prostorih SND. Članice so prošene, da se udeležijo polnoštevno, ker se bo razpravljalo o veselici, ki se vrši v soboto.

Pittsburgh, Pa. — Dne 4. novembra je tukaj umrla Mary Markovšek (Urankar), stara 81 let, doma iz vasi Burje, fara Kolovrat na Gorenjskem.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AME- RISKIH SLOVENCEV

Barberton, O. — Dne 24. novembra je tukaj umrla Agnes Mesec, stara 63 let, doma od Motnika. Zapušča dva sinova (eden je pri mornarici) in šest hčera. Takoj po pogrebu svoje matere se je pa morala podati v bolnišnico na operacijo starjša hči.

James City, Pa. — Jacob Debeve, in njegova žena sta dobila uradno obvestilo, da je bil 23. novembra v Nemčiji ubit njun sin Pfc. Frank J. Debeve, star 27 let, v armadi od decembra 1942 in preko morja od lanskega septembra. Poleg staršev zapušča tri brate v vojni v Evropi, enega v Clevelandu, dve sestri, ženo in tri leta staro hčerko.

Milwaukee. — Skupina slovenskih lovcev — M. Smole, Alper in Chuckova, oče in sin — je iz severnega Wisconsina prinesla dva rogača. — Družina Anton Štrukel je bila obveščena, da je pri Aachenu, padel zet Boleslav Savicky, ki poleg žene zapušča dve leti staro hčerko. Prošlega februarja je bila ta družina obveščena, da je pogrešan njen sin Joe, ki ne vrnil iz poleta nad Nemčijo. Bombnik, na katerem je služil, je bil sestreljen nad Kolinom in od tam takrat ni o sinu nobenega sluha. — V bolnišnici je umrl John Donner, star 69 let. Zapušča štiri hčere in sina.

Mineral, Kans. — Dne 11. novembra je po dolgem bolehanju umrl Martin Oberžan, star 76 let in rojen v Gabrjah pri Celju na Štajerskem. Pred več leti, ko je bil še dobrega zdravja, je bil pokojni Oberžan aktiven na društvenem polju, večkrat delegat na konvencijah in tudi v glavnem odboru. Zapušča odrasle sinove.

Eveleth, Minn. — Pri družini Joe Peritz so se ustavile vile rojenice in pustile hčerko.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST" PROGRESIVNE SLOVENKE AMERIKE

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

TUJERODNI VODITELJI AMERIŠKEGA DELAVSTVA

Tekom nedavne predsedniške kampanje, je bilo ameriško delavstvo z Odborom za politično akcijo vred predmet širokega razpravljanja in debat. Ali najsi bo mnenje posameznika o vprašanjih te zadeve tako ali tako, je pa vendarle res, da obdobje "tujerodstva," namenjena na nekatere delavske voditelje ni bila prav nič ameriška. K sreči je velika večina ameriške javnosti tudi ni vzela resno, sicer bi stali nekateri odlični ameriški delavski voditelji pred javnostjo obtoženi.

Veliko število najboljših ameriških delavskih voditeljev namreč izhaja iz tujerodcev, tako zdaj kot v prošlosti. Temu se tudi ni čuditi — namreč dejstvu, da so naši tujerodni delavci dali iz svojih vrst voditelje, ki so toliko doprinesli k tako tipično ameriški in s progresom človeških pravic tako tesno povezani instituciji, kot je ameriško delavsko gibanje. V prošlem stoletju je bila velika večina od 37 milijonov priseljencev, ki so bili prepuščeni v to deželo, iz delavskih slojev, ter je veliko doprinesla v vrstah ameriških delavcev. Naravno je torej, da je iz tega važnega elementa v ameriškem delavstvu izšlo več izrazitih delavskih voditeljev.

Najvidnejši med temi je mož, ki je imel največji vpliv na ameriško delavsko gibanje — Samuel Gompers — eden ustanoviteljev in do svoje smrti predsednik Ameriške delavske federacije. Gompers se je rodil v londonskih slumih leta 1850 in je umrl leta 1924. Njegov oče je bil izdelovalec cigar, po rodu pa je bil holandski žid. Se v mladih letih je s svojo družino prišel v Ameriko in se nastanil v newyorških slumih. Samuelu je bilo tedaj trinajst let. Tudi on je pričel delati v očetovi stroki izdelovanja cigar in pozneje je s svojimi aktivnostmi v cigarski uniji pokazal svoje zmognosti in talent voditelja. Razvil je močno unijo in se potom te unijske organizacije boril proti produkciji cigar v slumskih domovih ter proti drugim zlom, ki so se kotila v tej industriji. Ko je bila leta 1886 organizirana Ameriška delavska federacija, je postal Gompers predsednik nove organizacije. On je bil apostol strokovnega unionizma. Skrajno nezaupljiv napram vladi in politik, je Gompers verjel, da si morejo unije pridobiti trajne koristi samo potom lastnih prizadevanj. Kot mož praktične modrosti in razumnosti, je pustil Gompers svoj vtis na AFL.

Ziva podoba Gompersa je Matthew Woll, priseljencec iz Luxemburga. On je bil rojen leta 1886, v Ameriko pa je prišel v letu 1891. Mnogo let je bil predsednik International Photo Engravers' unije (unija bakrorezov), od leta 1929 dalje pa je bil podpredsednik in besednik Ameriške delavske federacije.

Irci so tudi igrali vidno vlogo v AFL in posebno poznan med njimi je predsednik unije voznikov (International Brotherhood of Teamsters) Chauffeurs, kot tudi Daniel Tobin — on je prišel v Ameriko leta 1890, kot 15-leten deček. Bil je predsednik unije voznikov od leta 1907 in podpredsednik AFL od leta 1935. Navzlic dejstvu, da je organizaciji CIO nasprotoval, je po drugi strani veliko deloval za delavsko sloglo.

Sidney Hillman je bil rojen na Litvinskem leta 1887. Pohajal je židovsko semenišče, a se je zanimal tudi za posvetno izobrazbo ter je sodeloval v zgodnjem ruskem revolucionarnem gibanju radi česar je moral pobegniti v Ameriko. Ko mu je bilo 20 let, je dobil delo pri Hart, Schaffner and Marx družbi v Chicagu. Delal je s priseljenci iz mnogih dežel. Leta 1910 je vzel v svoje roke vodstvo stavke, ter je bil originator načrta za nepristransko delavsko pogajanje. Ta načrt je igral važno vlogo v izboljšanju delovnih razmer in odnošajev v oblačilni industriji. Leta 1915 je bil izvoljen kot prvi predsednik unije oblačilnih delavcev. Pod njegovim vodstvom je ta unija zgradila kooperativne stanovanjske hiše v New Yorku, ter ustanovila uspešne bančne delavske ustanove v New Yorku in Chicagu. Zgradila si je sistem

PROGRESSIVE SLOVENE WOMEN OF AMERICA

Ustanovljene dne 4. februarja, 1934.

Inkorporirana dne 27. junija, 1938.

GLAVNI STAN V CLEVELANDU, OHIO

GLAVNI ODBOR PROGRESIVNIH SLOVENK
New Supreme Board Members of Prog. Slovenke
1942—1945

PRESEDAJKA: Paula Klinc
PODPREDAJKA: Agnes Zalokar
TAJNICA: Josie Zakrajsek, 7603 Cornelia Ave.
BLAGAJNICA: Cecelia Subelj
ZAPISNIKARICA: Eva Coff
NADZORNICE: Mary Zakrajsek, Augusta Franceskin, Eleanore Klinc
PROSVETNI ODBOR: Nezika Kalan, Frances Gorshe, Edith Coff

UREDNIKA: Mary Ivanusch, R.F.D. 1, Chardon, O.

Zena, izkoristi
pridobljeno
svobodo pravil-
no in korakaj
z duhom časa
naprej!

PISMO IZ GREENWOODA

Tema je že bilo, ko smo končali delo v hlevu. Ko stopim na prosto, sem kar obstala ob pogledu na prekrasno večer; mrzlo, da je kar škripalo pod nogami, nebo pa jasno kot kristal in nebroj zvezd na njem. Zdelo se mi je, da so tako blizu, da bi jih dosegla z roko in tiha želja mi je vzklikala v srcu: Ah, ko bi bilo mogoče utrgati te krasne luči in jih poslati vam Progresivnim Slovenkam v priznanje za delo, katero vršite za naše v domovini. Ker mi je pa nemogoče poslati vam zvezd, vam pošiljam moje misli. Ponosna sem, da sem tudi jaz Progresivna Slovenka. Ne vršim sicer dela, katerega vršite ve, ali vendar se čutim, da tudi jaz malo pri pomorem k borbi z delom, katerega vršimo tu gori. (In šč kako, op. urednice).

Zima je zopet tu in z njo božični prazniki. Kar težko je verjeti, da je zopet minulo leto.

Zopet bom okinčala drevesce, katero jaz imenujem: simbol naše slovenske matere. — Zakaj okrasiti drevesce? — In kar z lahkoto nam pride odgovor: — "Saj je vendar tudi naša mama okinčala drevesce!"

Akoravno so bili težki časi, polni tuge in bolesti, vendar je bilo drevesce vedno na mestu in z njim lepi spomini na otroke, ki so jo zapustili in odšli v tiho dolino. In tako bom tudi jaz okinčala drevesce z mislijo na sina, ki je odšel pred menoj v tiho dolino. Sreče še vedno krvavi po njem in njegov obraz mi je vedno pred očmi!

Dom mi je poln cvetec in lonč-

delavsko upravno kooperacije in medsebojne pomoči, kar je zelo omejilo delavske spore. Kot pristaš industrijskega unionizma, je Hillman pomagal organizirati unijsko organizacijo CIO, ter je bil vodilna sila v njenih aktivnostih. Z William S. Knudsenom, danskim priseljencem, je bil načelnik Upravnega urada za produkcijo tekom prvih let vojne.

Drugi tujerodni delavski voditelj, ki je tudi doprinesel svoj delež k ameriškem delavskemu gibanju, je David Dubinsky, ki je predsednik Mednarodne oblačilne unije izdelovalcev ženskih oblačil. Dubinsky je bil rojen na Poljskem leta 1892. V pekariji svojega očeta se je naučil pekarskega poklica. Uprl pa se je proti neznoznim razmerom pod ruskim carizmom, radi česar je bil pregnan v Sibirijo, potem pa je leta 1911 prišel v Zed. države. Tukaj je postal krojač za ženske obleke. Njegove organizatorične sposobnosti so ga kmalu privedle v ospredje v unijskih aktivnostih. Postal je podpredsednik unije izdelovalcev ženske obleke že leta 1922, a v letu 1929 pa je bil izvoljen za tajnika-blagajnika, od leta 1932 pa je predsednik te unije (International Ladies Garment Workers Union). Dubinsky si je veliko prizadeval, da bi bil dosežen sporazum in sloga med organizacijam CIO in AFL. V svoji uniji je uspel v zmanjšanju in omejitvi delavskih sporov, ker je izboljšal tehniko unijske uprave in sodelovanja. Njegova unija je potom prečetovalnega pogajanja, ter industrijskih razsodišč, kjer so se reševali ozir. se rešujejo spori med delavci in delodajalci, veliko doprinesla k delavskemu gibanju, a potom svojih odborov za znosne delavske razmere v zdravstvenem in higienskem smislu, ter svojih izobraževalnih unijskih ustanov in delavske zavarovalnine, pa je pomagala stotisočim priseljenim delavcem in njihovim otrokom, s čimer je vršila veliko delo v korist splošne blaginje ameriškega ljudstva.

kih, ker edino pogled na nje mi da malo utehe od moje žalosti. Tudi on je ljubil cvet! Še kot majhen deček, se je samo s prstom dotaknil rožnega lista v strahu, da ne bi cvet odpadel. Poleti, ko sem sadila cvetice, mi je bila v srcu vedno tiha želja — ta cvetica je za njega in ta, in ta ... in cvetke, kot da bi razumele, so rastle in uspevale. Ves vrt je bil poln cvetja. Zjutraj, ko sem vstala, sem najprvo odprla vrata na stečaj in pogledala po vrtu, kjer je obsevalo sonce s svojimi svetlimi žarki vso naravo, ki je zalivala z roso prekrasne cvetlice. Zdelo se mi je, kot da bi bil vsak cvet pokrit s srebrno solzo.

Kolikokrat sem si zaželela, da bi bila z menoj tu gori sestra Anna Zaic, ker sem bila sigurna, da bi tudi njej postalo srce mirno vsaj za kratek trenutek.

Da, leto bo kmalu za nami in pričelo se bo drugo leto, z novimi težavami in britkostmi. Pa pogledjmo malo nazaj, na sedanje, še staro leto.

Žetev je bila pri nas zelo povoljna. Ovsca je bilo dosti in istotako tudi koruze. Mrva je bila malo kratka, ampak boljša, kolani, akoravno ne v toliki množini; sedanja ima v sebi več redilnih snovi in kravam je ni treba prav nič siliti.

Vrt je tudi obilno obrodil. Splate sem imela do mesec dni nazaj. Paradižniki so bili pa tako rodovitni, da jih niti porabiti nisem mogla vseh; sem jih razdala sosedom. Rutabage ali ru-

mene kolerabe so tehtale do ossem funtov. Sploh, vsega je bilo v polni meri za nas in za pujske, katere smo lepo zredili in jih zaklali pred enim dobrim tednom. Vsak je tehtal okrog 425 funtov. Meso, katerega nisem porabili za klobase, sem konservirala, tako da imam polno klet konservirane zelenjave, sadja in mesa. (V tem pogledu bi bila danes marsikatera gospodinja rada na tvojem mestu! Op. ured.) Se vsako leto mi je zmanjkalo masti ali letos pa upam, da jo bom imela zadosti; raztopila sem jo 26 galonov ali 208 funtov. — Res je bilo dosti dela in truda ali sedaj na zimo pa žanjemo sadove tega truda.

Iz našega zelenega Greenwooda pošiljam iskreno voščilo za nadvse srečno leto vsem čitateljem tega lista, posebno pa g. Jelarčiču in g. Steblaju in kar se samo ob sebi razume, našemu oskrbniku S. D. D., g. Marošu!

Anna Primc.

Krožki poročajo...

Krožek v Euclidu prednjači v pridobivanju članic. — Petdeset novih članic v letu 1944!

Ne morem drugače, kakor da nekoliko opišem o desetletnici Progresivnih Slovenk. Program je bil zelo lep in vse je šlo v lepem redu naprej in vsi so se prav lepo postavili s svojimi nastopi.

Lahko rečem, da smo srečni ker imamo toliko domačih talentov, kateri so pripravljeni pomagati, kadar se jih vpraša za sodelovanje. Seveda se počutimo bogatim, da imamo v naši sredi tako briljantno pevko kakor je naša urednica Mrs. Ivanusch, ki je povrh še zelo dobra govornica. Zelo se je dopadlo ljudem, ko je rekla: "Zena naj v prvi vrsti gleda na svoj dom in družino, potem naj se pa udeležuje pri naprednih delovanjih in pomaga do lepšega socialnega življenja." — Da, prav dobro ste se izrazili, saj so ljudje zvesto poslušali in dali priznanja s tem, da so ploskali da je bilo kaj!

Kapitan Kovačević, ki je nadomeščal kapitana Velkavrha, ki je bil zadržan, je pa seveda povedal stvari, ki so nas navdajale z grozo, a so vendar resnične. Tudi on je zelo dober govornik, da bi se ga kar naprej poslušalo. Sleherni, ki se je udeležil te proslave, vem, da iste ne bo zlepa pozabil. Rada bi o privedbi še veliko pisala, opisala sleherno točko, pohvalila sleherno članico, slehernega posetnika, toda je nemogoče.

Letna seja našega krožka je bila nadvse lepo obiskana, v kratkem času dovršena, da smo vseeno veliko ukrenile. Izvolile smo odbornice in sicer so bile kar več dosežane soglasno iz

voljene. Rade bi bile oddale knjige drugim, pa ni šlo. Naša predsednica se je branila, češ, nekatere me nimajo rade, pa se oglasi F. Mezget: "Saj tudi Rosevelta vsi ne ljubijo, pa nam vseeno dobro predseduje!" — Seveda se je potem potolažila ter prevzela pod pogojem, da ostaneta še tajnica in zapisničarica. Tako smo ostale v odboru vse po starem, razven nadzornega odbora in pa podpredsednice, ki je sedaj F. Julalija. Poročevalki sta bili izvoljeni dve, tako da bo odslej več čtiva v naši prilogi; prevzeli sta, A. Cesen in naša nova članica Juretič, ki živi na St. Clairju, oziroma na E. 52 St. Ona je videti agilna. Vpisala se je ob naši desetletnici ter se misli nastaniti v kratkem v Euclidu.

Nadalje smo sprejele na zadnji seji sledeče nove članice: Elersich, Adam, Komin, Jaksic in Tabor. Vsega skupaj smo v tem letu napredovale za 50 članic. Največ jih je dobila F. Mezget, in sicer 14 za kar je prejela nagrado. (Sijajno! Le tako naprej! op. ured.)

Sklenile smo, da bomo postavile na oder igro, katero smo zadnji mesec preložile. Seveda je odvisno od režiserja, F. Cesna, ako mu bo čas dopuščal.

Mrs. Vesel se je prav lepo izrazila o sodelovanju Progresivnih Slovenk. Ona je naša članica, pa se radi preoblegala dela pri društvih ne udeležuje se. Rekla je: "Prišla sem zato, ker se toliko čita o delovanju Progresivnih Slovenk in se prav lepo sliši, ker ste tako složne med seboj in se ne obrekujete, kar se preveč rado dogaja pri društvih." — Seveda smo bile vesele teh besed za kar se ji je predsednica lepo zahvalila. Bolna je Louise Krashoc, kateri je bila operirana na nogah in ji gre na boljše. Zelim ji, da čimprej popolnoma okreva!

Po končani seji smo imele pa okusno večerjo, katero je pripravila M. Medvešek. Se za mačko ni ostalo na krožnikih, kar je gotov dokaz, da je bila dobra. Potem smo začele pa z delitvijo daril. Joj, kakšno veselje je bilo to! Medtem je pa F. Gorjanc zaigral poskočnico in članice so se zavrtile po dvorani. Okrog osme ure se je zbrala že precejšnja družba. Vsi so bili videti veseli in ko sem okrog devete ure odhajala iz njih kroga, mi je bilo težko ločiti se od vesele družbe, toda treba je bilo dati družini večerjo.

Predno sem se podala k počitku okrog 11:30, sem se ozrla skozi okno spalnice, odkoder se lepo vidi dvorana. Bilo je še vse razsvetljeno. Tam so bile "Progresivne Slovenke" in njih prijateljci. Vzduhnila sem: "Skoda, da nisem mogla še ostati!" H koncu tega pisanja voščim srečno in zadovoljno novo leto vsem članicam mojega krožka, katere so mi postale dobre prijateljice ter se jim lepo zahvalim za lepe besede, katere ste izrekle napram meni, kakor tudi ostalim krožkom, posebno naši urednici in da bi še nadalje imela potrpljenje z mojim poročili. Se bom namreč še glasila od časa do časa. (Naresnici op. ured.)

To bi pa kmalu pozabila! Zahvaljujem se v imenu krožka vsem številnim prijateljem članom pevskega zbora "Slovan", kateri nas pri vsaki priložnosti obiščejo ter želim, da to leto prineslo mir na svetu, vse drage pa domov med domače, ker šele potem bomo mogli biti v resnici srečni in veseli!

Za krožek št. 3,
Gusti Zupančič

Sončni kotiček...

Pomenek dveh "Progresivnih" na St. Clairju

(Prispeva—Neimenovana)

Prva: Ali si slišala? Pri Coffvih so dobili fantka!
Druga: Kje? Pri katerih? Je poznana samo Vinkota Coff in njegovo ženo, Ivo ali Evi jo kličejo.

Prva: Ja, saj ravno tam ga majo! Pa še prav zdrav krožek je! In tako lepo to ne očke ima!

Druga: Ja, kaj pa ti je? Saj prvi april, da mi greš kaj tekega natvezit! Saj poznajo Coffove in ni še dolgo, ko se jo videla. Oh, kaj ga bo danes!? Hahaha... Tega ne verjamem, ne tebi in nih komur drugemu!

Prva: Ja, prava gorenjska renina izgleda; prav kot njegov oče! In pa lepe temne oči ima.

Druga: I, pa saj to si že povedala, da ima temne oči. Akpak meni se zdi, da Vinkoma temnih oči in če se ne motim, da jih tudi on a nima. Vseeno, dobro vem, da me češ malo potegniti. Kaj pa je vendar danes?

Prva: I, nič mi ni! Naj ti to hitro povem, ker bodo kmalu mesnico zaprli in potem bi li vsi naši brez večerje. Coffovih so v resnici do

(Dalje na 3. strani)

Bančna naznanila

IZ URADA SLOVENSKE BANKE

The North American Bank Co.

se naznanja, da bodo

spremenjene ure za v petek popoldan

Do sedaj je bila banka, oziroma obe banki, glavna na

6131 ST. CLAIR AVE.

in podružnica na 15619 WATERLOO RD.

odprte od 9.30 dopoldan do 8. ure zvečer. To je bilo za delavce v banki prehudo, da bi vzdržali ves ta čas, brez da bi imeli med tem časom odmora za prigrizek. Zato je bilo določeno, da se temu oblaži v toliko, da bo banka v petek popoldan zaprta med 2.30 in 6.00 uro. S tem bodo uslužbenci dobili malo oddiha za okrepčilo. Od 6. ure in do 8. ure bo pa zopet odprta. To naj cenjeni vlagatelji in odjemalci banke upoštevajo. To velja že za prihodnji petek, 5. januarja. — Odbor.

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

"I, dosti dela sem imel, gospa, dosti dela. Gospod Walter mi je poveril nov delokrog, tako da sem strašno uprežen."

Odgovorila je in mu gledala ves čas v obraz, ne da bi mogel najti v njenih očeh kaj drugega nego dobrohotnost: "Vem, vem. Pa to še ni vzrok, da bi pozabili svoje prijatelje."

Tedaj ju je ločila debela dama, ki je prišla; debela dekolirana dama z rdečimi rokami, rdečimi lici, našopirjena, oblečena in počesana; stopala je tako trdo, da je bilo čutiti teko in obsežnost njenih beder, kadar je hodila.

Duroy je zapazil, da se ve lo proti nji vsi zelo spoštljivo, zato je vprašal gospo Forestierovo:

"Kdo pa je ta-le dama?"
"Vikomtessa de Percemur, tista, ki se podpisuje "Bela tačica"."

Ostrmel je in na smeh mu je bilo: "Bela tačica! Bela tačica! Jaz sem si mislil pri tem slado žensko, kakor ste vi! To je Bela tačica? Ha! Imenitna, res imenitna!"

Sluga se je prikazal na vratih in je javil: "Pripravljen"

Dine je bil banalen in živahen, eden tistih dinejev, pri katerih se govori o vsem durom in ne pove ničesar. Duroy je sedel med starejšo šefovo, grdo, gospodično Rozo, med gospo de Marelle. Radi duje sosede mu je bilo malo no, čeprav je bila videti do volje in je kramljala šega, kakor po navadi. Od kon je bil zbeگان, nerodno mu je lo, cenca je, kakor godec, ki zgrešil ton. Polagoma se mu vendar vračala sigurnost, in prenehoma so se jima oči čavale, se izpraševale, zaton sta drug drugemu pogled pogled na intimen, skorajda ten način, kakor prejšnji čas. Naenkrat se mu zazdi, da je čutil pod mizo, kakor da se nekaj osmuknilo njegove no. Nalavno jo je sprožil in je čal nogo svoje sosede, ki se kar nič umaknila temu doti-

ku. Tisti trenotek nista govorila obadva obrnjena proti svojim drugim sosedom.

Duroy je tolklo srce, in potisnil je svoje koleno malo naprej. Rahel pritisk mu je odgovoril. In tedaj je spoznal, da se njiu ljubezen obnavlja.

Kaj sta se razgovarjala potem? Ne dosti; a ustnice so jima podrhtevale vsakokrat, kadar sta se spogledala.

Mladi mož je hotel biti vendar ljubezniv s hčerko svojega ravnatelja, in jo je kedaj pa kedaj ogovoril. Odgovarjala mu je, kakor bi bila delala njena mati; nikoli ni bila v stiski za odgovor.

Vikomtessa de Percemur, gospa Walterjevi na desni, se je košatila kakor princesa; in Duroy, ki jo je z velikim veseljem gledal, je vprašal čisto natihog gospo de Marelle:

"Ali poznate drugo, tisto, ki se podpisuje "Rožnati domi-no?"

"O seveda: baronico de Li-var!"

"Ali je tudi take baže?"

"Nak. Ampak tudi smešna."

Grounded for Age

Sergt. De Sales A. Glover, Pittsburg, Pa., veteran of six missions over Europe, and holder of the Air Medal, has been grounded on account of age. He is only 16 years old and will be given a discharge.

Ali ste dovolj zavarovani?

proti požaru, nevihti, avto nezgodi in tatvini
Za točno in zanesljivo postrežbo se obrnite na
JOHN ROŽANC
15607 WATERLOO RD., IV. 6561

Za službo v banki

Radi hitro naraščajoče finance v slovenski banki
The North American Bank Co.
se potrebuje več uslužbencev in uslužbenk. V prvi vrsti dobi delo
knjigovodja, stenographer (shorthand)
in še par za druga dela. Bilo moški ali ženskega spola. Banka, katere finance se bliža že šestemu milijonu, zahteva več uslužbencev. Prva prilika se nudi domačim ljudem. Kdor bi hotel, se lahko zgleda v banki vsak čas, ali pa naznani, kdaj je pripravljen za dogovor.
Lahko tudi pokličite na telefon za dogovor:
HE. 6063
NASLOV:
6131 St. Clair Avenue

Velika trlica, šestdesetletna, s kupljenimi kitami, zobje — angleški čekani, dovtip iz restauracijske dobe, toaleta iz istega časa."

"Kje so iztaknili ta literarna čuda?"

"Meščanski parveniji pobirajo vedno plemiške ostanke."
"Drugega vzroka ni bilo?"
"Nobenega drugega."

Potem se je vnel političen razgovor med ravnateljem, posilancema, Norbertom de Varenne in Jacquesom Rivalom; trajal je do deserta.

Ko so se vrnili v salon, se je Duroy zopet približal gospe de Marelle; globoko ji je pogledal v oči:

"Ali hočete, da vas nocoj spremim?"

"Ne."
"Ne."

"Zakaj?"

"Zato ker gre vsakokrat, kadar diniram tukaj, gospod Laroché-Mathieu, ki je moj sosed, z menoj do vežnih vrat."

"Kedaj bi vas lahko videl?"

"Pridite jutri, bova skupaj zajtrkovala."

Ločila sta se brez vsake druge besede.

(Dalje prihodnjé)

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Urednikova pošta

Luštno je bilo

Bilo je na sveti večer. Čez dan smo se držali okrog doma, proti večeru smo pa pričeli ugibati, kam bi se najprvo napotili, ker namenjeni smo bili obiskati več prijateljev. Naenkrat se odpravimo in dogovorimo, da bo naša prva postaja pri poznani Ančki Gorišek, na 896 E. 139 St.

Tam nas niso pričakovali, a sprejeti smo bili najbolj prišrčno. Oba Mr. in Mrs. Gorišek sta se urno sukala, da bi vsem postregla. Prišli smo notri pri prednjih vratih, in ko vstopimo v drugo sobo, pa zagledamo poznano Mrs. Rosie Verbič, z E. 76 St. Ančka je vesele narave, pa tudi Mrs. Verbič, in takoj ste eno zapele v pozdrav novodošlim. Dobro smo se vsedli, pa že pozvoni telefon. Slišimo ko Ančka odgovori, "ja, mama je tukaj, tvoj brat Louis in Milie Simončić iz Maple Heights, Tone Nagode iz Girarda, Louis Pirc in Julia, mi smo tudi vsi doma, pa naš Jim, Albert, France in saj veš, polna kuhinja jih je, kaj ko bi še vi prišli?" Ko smo jo vprašali s kom je govorila, je rekla, i Micka je poklicala, bo kmalu tu. Pa res, naenkrat se odpro vrata in notri prvo vstopi Micka Kopina, (hči kot gostilničarka, dobro ve kaj je treba na mizi, da vlada pravo

STAR AMERIŠKI OBICAJ

Kaj je najstarejša ameriška navada?

Godrnjanje!

Leta 1620 smo godrnjali zaradi mrzlih zim—in smo zgradili New England. Godrnjali smo zaradi vročih poletij—in smo zgradili Jug.

Godrnjali smo zaradi gozdov in smo jih premenili v vozove in mostove in domove. Godrnjali smo zaradi indijske koruze — in iznašli smo koruzni kruh in bourbon. Godrnjali smo zaradi kočij—in smo zgradili parni stroj. Godrnjali smo zaradi jadriranja okoli Horna—in smo izkopali Panamski kanal. Godrnjali smo zaradi rumene mrzlice—in smo našli zdravilo zanjo.

In še vedno godrnjamo.

V armadi, v mornarici, v zračni sili—godrnjamo. Nemeč nas imenujejo "hočemo iti domov" vojake. Imajo prav. Mi hočemo iti domov—domov v najboljšo deželo na svetu. Zato se tudi tako trdo bojujemo. Bojujemo se in godrnjamo. Vzamemo Rim in Aachen in Saipan. In godrnjamo.

Doma tudi godrnjamo. Delavci godrnjajo, ker hočejo imeti več denarja. Investirji godrnjajo, ker hočejo imeti bolj masne dividende. Kupci godrnjajo, ker hočejo imeti več za svoj denar. Ravnateljstvo godrnja, ker je bil zajet v sredini in uvidi, da je težje in težje izravnati račune.

In to je dobro. Kajti skupnost vsega tega godrnjanja predstavlja naš nepokoj, naše nezadovoljstvo s stvarmi, kakršne so, našo brigo storiti vse boljše in boljše in boljše.

In na ta način se rodi izboljšanje.

Kajti—da zadovolji vsemu godrnjaju, tudi svojemu lastnemu—ravnatelj zbere denar za bolj uspešne stroje, tako da delavec bolje producira blago za nižjo ceno. S tem je kupec v stanu kupiti več. In temu posledica je več dela, višje plače in pošten dobiček.

Te je ameriški način—rojen iz godrnjanja. Godrnjanje in pripravljenost sodelovati.

Ravno sedaj imamo največjo produktivno obsežnost v vsej zgodovini. Največ je bila izdelanega za vojno—in bo moralo biti predelano za mir.

Ko pa to predelamo, moramo podvzeti korake, da zagotovimo, da bomo mogli kupiti mnogo stvari, ki jih morejo producirati naše tovarne in farme.

In to je mogoče storiti. Ne z vladnim razdeljevanjem—kar bi imelo za posledico samo več in več dolga. Tem-

Te poslanice so objavljene, da se pojasnijo koraki, katere je treba podvzeti, da je amerškemu narodu zajamčeno gospodarstvo preobilice v povojnem svetu. Podpira jih NATIONAL INDUSTRIAL INFORMATION COMMITTEE OD NATIONAL ASSOCIATION OF MANUFACTURERS, ki predstavlja tisoče različnih businessov, velikih in majhnih, ki zaposlujejo 75 odst. delavcev v izdelovalni industriji.

več s tem, da rabimo našo produktivno velikost, da si preskrbimo več za svoj denar in stvarih, ki jih kupimo, tako da moremo kupiti več—in s tem vsvariti več del in več zaslužka za vse.

To je "process prosperitete." In res, da se popolnoma poslužimo brezmejnne energije in ambicije te dežele, moremo pomagati voditi svet v dobo miru in blagostanja, ki bo večje, kot ga je kdo videl.

Potrebni sta dve stvari, da se uresniči ta priložnost. Ena stvar je liberalna, naprej misleča politika na strani businessa. Druga je javno sodelovanje.

Business je obvezan storiti svoj delež—prvič s povečanjem priložnosti za vse, da služijo, in drugič s povečanjem priložnosti za vse, da kupijo.

Da se povečajo priložnosti za vse, da služijo, business obljubi pravično in prosvetno plačilno politiko in otvoritev vsake možne poti napredovanja za delavca.

Predlaga pričeti najzgodnejši trenutek z novimi podjetji in z razširjenjem starih, da bo preskrbljenih več del za več ljudi—vključno vrnivše se vojake in demobilizirane vojne delavce.

Predlaga položiti v roke delavcev najbolj uspešno razpoložljivo orodje—tako da bo delavec s tem, da bo povečal produkcijo, tudi sam dodal k svojemu zaslužku.

Da se povečajo priložnosti za vse, da kupijo, business predlaga, da napravi, da se v polni meri poslužijo tehnološke smernice "vedi, kako," ki si jo je zbral tekom vojne, da postavi na trg najboljše izdelke, ki morejo biti narejeni, po najnižji ceni, za katero morejo biti prodani.

Predlaga, da bo iskal z neprestanim proučevanjem in preiskavanjem na polju produkcije in razdelitve, vsako možno sredstvo za še večje znižanje cen skozi nadaljna leta, tako da se bo moglo dobrih stvari za življenje veseliti več in več ljudi.

Predlaga pospeševati polno in svobodno tekmovanje, da se izognemo napeti trgovini in da so zagotovljene boljše in boljše vrednosti.

To je program businessa za bodočnost. Da pa se to doseže kar mogoče hitro, je potrebna vaša pomoč. Za dosego tega bo potrebno legislativno postopanje—postopanje, ki ga morate podpreti. Povoljno davčne politiko, ki bo pustila dovolj sklada za razširjenje. Postave, ki jasno preprečijo neumerjeni monopol. Delavska politika, ki postavlja odgovornost na delo in podjetje. In poslovanje businessa po postavi, mesto nenapovedane "direktive."

Ako želite več vedeti o tem programu, pišite za brezplačno knjižico, "How Americans Can Earn More, Buy More, Have More." Naslov: National Industrial Information Committee, 14 West 49th St., New York 20, N. Y.

žem Frankom vodita gostilno na E. 152 St., za njo pa sestra Gallie in svakinja Lee. Micka, kot gostilničarka, dobro ve kaj je treba na mizi, da vlada pravo

veselje, pa ga je kar seboj prinesla. Ze preje zgovorni jezički, so se pričeli sedaj kar zapletati. Rosie in Ančka ste vodile petje, drugi pa smo jim sledili. Ančka je bila vesela, ker v družbi je bila skoro vsa Verbičeva družina Manjkalo pa je Tončke Jevnik, ki je tudi dobra Ančkina prijateljica, katera pa je obljubila priti na božični dan. Prihodnjč se bomo v naprej dogovorili, da bomo prišli skupaj.

Lepo je bilo in tudi nekaj novih pesmic smo se naučili, ko bomo zopet skupaj prišli, jih pa še enkrat poskusimo. Do tedaj pa, Ančka, najlepša hvala za postrežbo in prijaznost, ob priliki pa upamo, da ti bomo povrnili! Zdaj pa želim vsem skupaj veselo novo leto, da bi še mnogo let veseli in zdravi žingali!

Prijatelj.

Priznanje Ženskemu odseku S. D. D.

Cleveland - Collinwood, Ohio. Direktorji Slovenskega delavskega doma, daje priznanje in zahvalo marljivemu ženskemu odseku S. D. D. za velikodušni božični dar Slovenskemu delavskemu domu v obliki dvatisoč

lo in pohvalo za njih dobra dela.

Prihodnjo plesno veselico bo odsek priredil v korist SANSa. Torej, ako pregledamo delo odseka, mu moramo pač dati priznanje. V imenu direktorja S. D. Doma, vam želimo srečno in veselo novo leto!

V. Coff.

SONCNI KOTICEK

(Nadaljevanje z 2. strani)

fantka. Njegov oče je doma iz Gorenjskega.

Druga: "O, to vem, da je Coff doma nekje pri Kranju ali Skofji Loki!"

Prva: Počakaj vendar, da vse povem! Pravi oče otroka je jugoslovanski kapetan, Bran-ko Velkavrh.

Druga: O, to je pa novica! — Joj!

Prva: Počakaj vendar, mudi so mi v mesnico! — Kapitan Velkavrh je bil pozvan v London na Angleško in ker je njegova žena bolj rahlega zdravja in rabi počitka za nekaj časa, so pri Coffovih vzeli v oskrbo njiu fantka, ki je že nad eno leto star. — Sedaj moram iti! Vesele praznike!

Druga: O, o, — o tako!

SPARs All-Out for V-Bonds

Every state in the Union with a SPAR on duty in Washington, D. C. was represented when the Sixth War Loan roll was called at U. S. coast guard headquarters. More than 85 per cent of the enlisted SPARs throughout the country bought bonds during the last war bond campaign, and hope to better this record during the Sixth Bond drive. In addition to individually signing up for bonds, these Spars have aided materially in the campaign in drives conducted in Washington as well as other cities where they are stationed.

PET LET POZNEJE

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščene kaznjence)

(Nadaljevanje)

"Zelo sem ti hvaležen za dobro voljo," sem odvrnil, "a priznati nimam ničesar, kot sem že nešteto krat te dni rekel. Kaj hočete od mene? Čemu mi podtikate nekaj, o čemur ne vem ničesar? Jaz je nisem umoril in to naj vam bo dovolj. Recite mi, kakšnih dokazov želite, da vas prepričam o svoji nedolžnosti! Zakaj se vedno in vedno trudite samo, kako bi mi dokazali nekaj, česar nisem storil. Saj mi vendar ne nameravate sugerirati, da sem izvršil krvav zločin?"

Vrli prijatelj pa se ni dosti menil za moje besede, ampak je mirno izpeljeval svoj natanko premišljen načrt dalje. Segel je v žep in prinesel ven drobno knjižico, če se ne motim, so bile pesnitve nekega nemškega pesnika in je začel s svečanim glasom čitati neko stvar, ki opisuje hudo delcevo pot na morišče. Ko je končal, je še dostavil:

"Vidiš, Lojze, tako se bo zgodilo s teboj, če boš ostal trdovraten, kakor si do sedaj. Ali te ne bo škoda? Tako mlad si še, pa boš moral tako žalostno in sramotno končati! Prišel bo rabelj v črni obleki, z visokim cilindrom na glavi in v črnih rokavicah. Nataknil ti bo zanko na vrat in jo pritržil na poprečni tram vislic. Nato ti bodo izpodnesli pručico, na kateri boš stal, zmanjkalo ti bo tal, obvisel boš v zraku. Telo se ti bo krčevito streslo, odprl bo usta, da bi zajel zraka, a grlo bo zadržano. Roke boš imel zvezane na hrbtu in ne boš si mogel pomagati. Temnordeče podplute oči ti bodo izstopile in zadnjikrat boš pogledal v koščeni obraz smrti — smrti! Pristopil bo zdravnik in oznanil okoli stojiščim, da dvajsetletnega mladence, Lojzeta Jerančiča ni več! Ali te ni nič groza pred tako usodo? Sedaj sem ti razložil in veš, kaj te čaka. Premisli si brž, kajti kmalu ne boš imel več prilike dohiteti, kar si zamudil. Priznaj, zaupaj mi! Prepričan sem, da bom v kratkem napredoval v službi in postal vplivna oseba. Ne bom pozabil nate in se bom zavzel, da te pomilostim. In slednjic! Usmili se svojih, do skrajnosti potrpih staršev in reci mi, naj grem v tvojemu imenu k njim in jim povem, da si skesano priznal nepremišljeno dejanje in da jih prosiš odpustčenja! Že tri dni imajo trgovino zaprto in vse je v neredu!"

"Le pojdi k mojim in jim sporoči, da jim pri njihovi ljubezni zagotavljam, da sem nedolžen! Tej prošnji, ki mi je gotovo ne odrečeš, bi pridejal še eno skromno: kako pišejo časniki o dogodku?"

"Vsa Ljubljana govori samo o umoru na Vodovodni cesti. Razume se, da tudi časopisi zelo mnogo poročajo o tem," je odvrnil in se obrnil k psihiatru:

"Jože, ali imaš morda ti kakšen časopis pri sebi?"

"Psihiater je z živahno kretljivo segel v žep in vprašal: "Kateroga pa želiš?"

Začel je prazniti žep in je izločil na mizo pet do šest časopisov, da sem se nehote domislil: "Psihitarji pa sila veliko berejo. Lej, kar celo zbirko dnevnikov nosi s seboj!"

Segel sem po prvem, ki je bil pri roki. Razgrnil sem ga in kmalu našel pod debelo tiskanim naslovom dolgo poročilo, ovekovečeno z Fanikino in mojo sliko, o umoru na Vodovodni cesti. Hlastno sem čital in se čudil. Takrat sem dobil precej ja-

sen pojem o tem, kako se delajo dnevne senzacije po časopisih. In nekako zasmilil se mi je poročevalec, ki živi od tako žalostnega poklica, kakor je zavijanje resnice po okusu senzacijskega občinstva. Potem sem preganil list, ga vrnil in se zahvalil.

"Torej, Lojze, kako si se odločil?" je zopet začel vztrajni znanec.

"Sem že povedal," je bil kratak odgovor.

"Tako trdovratnega in zakrknjenega hudodelca pa res še nisem videl, kakor si ti!" se je nenadoma razhudil in se razburjeno gladil po glavi, na kateri se je svetila solidna pleša, dasi mož še ni bil visoko v letih. Potem je planil pokonci in si začel oblačiti suknjo. Psihiater takisto. Ko sta bila pripravljena za odhod, je moj znanec odprl vrata, ki vodijo iz pisarnice k zaporom. Stražnika sta prisluškovala in se nista utegnula pravočasno umakniti. Izkupila sta jo pošteno. Ves žolč, ki se je bil zbral v uradniku radi neuspaha pri zasliševanju, se je razlil nad uboga policista.

Ko sta odhajala obiskovalca iz pisarnice, se je ljubeznivi znanec še enkrat obrnil k meni in mi zaklical v "tolažbo" preroške besede:

"Obesili te bodo!"

Nato je jezno zaloputnil vrata.

Ostal sem s stražnikoma sam. V nekako potrdilo besedam, ki sta jih bila prestregla za vrati, sta začela naštevati imena raznih zločincev, ki so jih zadnja leta v različnih mestih spravili na oni svet. Natanko sta pomnila dan in mesec, kdaj je bil kateri obešen. S ponosom sta se sklizevala na svoj dober spomin.

"Tole vašo zadevo bodo nemara smatrali pri sodišču za roparski umor!" je opomnil eden.

"Čemu govorite o "moji zadevi"? Radi mene naj jo smatrajo za kar jim drago, a najprej naj poiščejo pravega storilca in izpuste nekrižega!" sem ogorčeno izgovoril.

"To bodo že gospodje dognali, mladi prijatelj!" je s pomenljivim nasmeškom odvrnil in gledal tovariša.

"Če ji je zmanjkala ročna torbica in tisoč dinarjev v njej, bo to na vsak način rop," je odločil drugi in pljunil po tleh.

Tako sem zvedel, da je bila Fanika tudi orošana. S podvojenim silo sem napel možgane, da bi si predočil, kako se je to zgodilo. Zmotil me je stražnik, ki je vzel ključ in me odpeljal nazaj v celico. Tu sem jel znova razmišljati:

(Dalje prihodnjic)

Kupujte vojne bonde!

CLEVELAND ORCHESTRA
Fritz Reiner, dirigent
SEVERANCE DVORANA
četrtek, 4. jan., 8:30
sobota, 6. jan., 8:30
Tosny Spivakovsky, violini
Severance dvorana CE. 7300

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Drevo, ki ima v sebi elektriko

V angleški Indiji rase drevo, katerega listje je nenavadno občutljivo in tako močno nabito z elektriko, da človek čuti udarec, če se ga dotakne.

Elektrika tega drevesa ima v raznem času različno silo. Najmočnejša je v opoldanskih urah, najslabša pa opolnoči. Pri vlažnem vremenu se skoro povsem izgubi. Ptiči se tega drevesa izogibajo. Doslje še tudi niso opazili na listih tega drevesa žuželk.

Za delavce

**Lathe operatorji
Toolmakers
in Tool mašinisti
Arc welderji**

Nočno delo

Visoka plača od ure poleg bonusa za nočno delo

THE YODER COMPANY

5500 Walworth Ave.

(2 cesti južno od Lorain in W. 53 St.)

Mali oglasi

ISČE SE

D3 ali D5 licenco, s poslopjem ali brez. Se tudi zamenja zidan bungalov. Zglasite se na 15308 Waterloo Rd., ali pokličite KE. 3536.

J. G. Electric Repair
HE. 7000
Točna postrežba — delo jamčeno
Brezplačno pridemo iskati in pripeljemo nazaj. Popravimo in prenovimo velike in majhne električne motorje. Izvršujemo tudi popravila, na električnih čistilnih preprog
Vprašajte za JOE GORJANC

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Farma

S 1. marcem se odda v najem 40 akrov zemlje; 25 za obdelovanje, drugo pašnik; 4 akre gozdiča. Najemina — oskrba doma in gospodarja. Odda se tudi "lease" za pet let. Cesta 84—307—528. Joe Sivec, R. F. D. 2, Ross Rd., So. Madison, O.

Želi

se kupiti loto v bližini E. 185 St. Kdor ima naprodaj, naj sporoči po telefonu: MULberry 1495.

Pridite in oglejte si
našo zalogo novih spomladanskih zasterov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

Help Sponsor a Fighting DESTROYER!

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

NAZNANILO IN ZAHVALA

1901

1944

Globoko užaloščeni in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrla naša ljubljena soproga, draga hčerka in sestra

Christine Pirnat

ROJENA ZIBERT

Zatisnila je svoje blage oči dne 25. novembra 1944, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb se je vršil dne 30. novembra iz Joseph Zele in Sinovi pogrebnega zavoda v cerkev sv. Marije Vnebovzete in od tam po opravljeni slovesni sv. maši zadušnici na Calvary pokopališče, kjer smo jo položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnica je bila rojena dne 31. julija 1901 leta v vasi Sv. Križ pri Kostanjevici na Dolenjskem

V dolžnost si štejemo, da se tem potom najlepše zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njeni krsti. Ta dokaz vaše ljubezni do pokojnice nam je bil v veliko tolažbo v času žalosti. Zahvalo naj sprejmejo sledeči:

Mr. Blaž Pirnat in družina, Mr. in Mrs. Mike Zandar, Mr. in Mrs. John Malovašič, Dicky in Celia Malovašič, Mr. in Mrs. Frank Kirn in družina, Verona, Pa., Mr. in Mrs. John Vinter, Mr. in Mrs. Anton Starič in družina, Mr. in Mrs. John Hrovatin, Pfc. in Mrs. Albert Comensek, Mr. in Mrs. Martin Kostajnski in družina, Mr. in Mrs. Victor Videmšek in Evelyn, Mr. in Mrs. Albin Filipič, družina Malnar, Mr. in Mrs. John Filipič, Mr. in Mrs. Anton Gubanc, Mr. in Mrs. Louis Podpadec, Mrs. Marie Luzar, Mrs. Katarine Plemel, Mrs. Rose Paulich, Mr. in Mrs. Michael Drenšek in družina, družina Gombač, družina Slabe, družina Stanovnik, Mr. in Mrs. Ernest Lužar in družina, Mrs. Emily Jankovič in družina, Mrs. Mary Pišek, Miss Ann Novosel, Mr. John Galich, Mr. in Mrs. Anton Zgonc, Mr. in Mrs. Frank Mihčič, Mr. in Mrs. Frank Baznik, Mr. in Mrs. Anton Znidaršič, družina Zander, Slovenska ženska zveza št. 18, društvo Waterloo Grove št. 110 W. C., Assembly Dept. Willard Storage Battery Personnel Dept., Mr. in Mrs. Al Fisher, Assembly Hall Girls American Steel & Wire Co., Mr. in Mrs. Frank Jelerčič, Employees L. N. Gross Co.

Dalje srčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo darovale za mir duši pokojnice. Našo zahvalo izrekamo sledečim:

Mr. in Mrs. Joseph Zibert, Chicago, Ill., Miss Josephine Zibert, Chicago, Ill., Mr. Blaž Pirnat in družini, Mr. in Mrs. John Vintar, Mr. in Mrs. Anton Starič, Mr. in Mrs. Anton Malovašič, Mr. in Mrs. Steve Malovašič, Mr. Peter Malovašič, Mr. in Mrs. Joseph Vintar, Mr. in Mrs. Frank Pirnat, Mr. in Mrs. Narobe, Mr. in Mrs. Frank Meserko, Mr. in Mrs. Frank Sepič, Mr. in Mrs. John Branisel, Mr. Frank Nahtigal, Mrs. Pečjak, Mr. Ignac Černe, Mr. in Mrs. Mestek, Mrs. Maček, Mr. in Mrs. Andy Železnik in hčerki, Mr. in Mrs. Anton Verh, Mr. in Mrs. Frank Baznik, Mr. in Mrs. Joe Kern, Miss Mary Kostajnski, Mr. in Mrs. Peter Dolinar, Mr. John Crck, Mrs. Frank Kavčič, Mrs. Luznar, Mr. in Mrs. Gregorc, Mr.

John Zakrajšek, Mr. in Mrs. John Zajc, Mr. in Mrs. John Janz, Mr. Mike Jalovec, Mr. in Mrs. Videmšek st., Mr. in Mrs. Jack Zakovšek, Mr. Frank Banich, družini Kirn, Mr. in Mrs. John Mahne, Mrs. Margaret Zajc, Mr. Anton Glažar in družini, Mr. A. Fende, Mr. in Mrs. Al Sajovec, Mrs. Bencin in hčerki, družini Rome, Mrs. Mary Murgel, Mrs. Vera Kos, Mrs. Mary Unetič, Mr. in Mrs. Frank Maurich, Mr. in Mrs. Joseph Urbančič, Mrs. Mimie Hoffert, Mr. in Mrs. Zakrajšek, Mrs. Kavčič, Mrs. Strukel, Mrs. Champa, Miss Rose Zallar, Mr. in Mrs. Joseph Udovič, Mr. Frank Turk, Mrs. Somrak, Mrs. Sturm, Mr. in Mrs. Jurečič, Mr. in Mrs. John Shuster, družini Smrdel, Mrs. Mary Prescan, Mr. Joseph Kren, Mr. in Mrs. Joseph Tomazin, Mr. Joseph Ostanick, Mr. in Mrs. John Zaller, Mrs. Theresa Vulič, Mr. in Mrs. Joseph Sustaršič, Mr. in Mrs. John in Tončka Jevnik, Mr. in Mrs. Frank Sietz in hčerki, Mr. in Mrs. Dobida, Mr. Joseph Jalovec, Mrs. Mary Rogel, Rev. Max F. Sodja, Mr. in Mrs. Vilar, društvu sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, Mr. in Mrs. Frank Stupar, Mrs. Strle, Mr. in Mrs. Bill Petruška, Mr. in Mrs. Louis Sodja, Miss Mitz Stark, Mr. John Janežič, Miss Albina Kostajnski, Mr. in Mrs. George Skiljan, Mr. Frank Česnik, Mr. in Mrs. Trček, Mr. in Mrs. Jakše, Mr. in Mrs. Obreza, Mr. in Mrs. Jarem, hčerki, Mrs. Frances Koss, Mrs. Kumar, Mr. Al Križnarič, Mrs. Mary Pišek, Mr. in Mrs. Jack Luzar, Mrs. Ana Petruska, Mr. in Mrs. Frank Suhadolnik, Mr. in Mrs. Vihtelič, Mr. in Mrs. John Zulich, Mrs. Till Schuma, Mr. in Mrs. Metelko, Mrs. Mary Zenda, Mrs. Mary Ferrick, Mr. in Mrs. Mezgec, Mrs. Mar Mullec, Mr. in Mrs. Joseph Pozelnik, Mr. in Mrs. Frank Maver, Mr. in Mrs. Emil Bukovec, Mr. in Mrs. Peter Starin, L. N. Gross.

Našo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so dali svojo avtomobile v posluhu pri pogrebu. Hvala vsem, ki so prišli kropiti pokojno, ko je ležala na mrtvaškem odru ter vsem, ki so jo sprejmili na njeni zadnji zemeljski poti na mirodvor.

Hvala Joseph Zele in Sinovi za vzorno urejeno pogreb in vsestransko najboljšo posluhu. Lepa hvala čst. g. Tomc za opravljene cerkvene obrede. Hvala pogrebcem, ki so nosili krsto. Posebno zahvalo izrekamo Mrs. Rose Paulich za vso pomoč v boleznih in smrti.

Ljubljena soproga, hčerka in sestra! Končana je Tvoja zemeljska pot in odnesli so Te tja, odkoder ni povratka. Naša srca pa so žalostna in oči polne grenkih solz, vsaj smo Te vsi ljubili. Tolaži nas za vest, da se snidemo enkrat pri Bogu, kamor si odšla, da sprejmeš iz Njegovih rok plačilo za vse, kar si dobrega storila v življenju. Mi se Te bomo vedno spominjali z molitvijo in ljubeznijo v naših srcih!

Spavaj mirno — Snivaj sladko!

Zaljujoči ostali:

ANDREW, soprog; ANGELA ZIBERT, mati;

ALICE, poročena Novak; ANNA, sestri.

Cleveland, Ohio, dne 3. januarja, 1945.